

Toelichting modelverordening Wmo

TOELICHTING MODELVERORDENING WMO	1
Achtergrond	3
HOOFDSTUK 1. BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN	5
Artikel 1. Begripsomschrijvingen	5
Lid 1. Wet	5
Lid 2. College	5
Lid 3. Compensatieplicht	5
Lid 4. Aanvraag	6
Lid 5. Belanghebbende	7
Lid 6. Psychosociaal probleem	7
Lid 7. Algemene voorzieningen	7
Lid 8. Algemeen gebruikelijk	7
Lid 9. Collectieve voorzieningen	7
Lid 10. Voorliggende voorziening	8
Lid 11. Wettelijk voorliggende voorziening	8
Lid 12. Individuele voorziening	8
Lid 13. Gebruikelijke zorg	8
Lid 14. Voorziening in natura	9
Lid 15. Persoonsgebonden budget	9
Lid 16. Financiële tegemoetkoming	9
Lid 19. Mantelzorger	9
Lid 20. Steunsysteem	9
HOOFDSTUK 2. DE TE BEREIKEN RESULTATEN	9
Algemeen.	9
HOOFDSTUK 3. HOE TE KOMEN TOT DE TE BEREIKEN RESULTATEN	10
Artikel 3. Scheiding aanmelding en aanvraag	10
Artikel 4. Het gesprek	10
HOOFDSTUK 4. DE AANVRAAG VAN EEN INDIVIDUELE VOORZIENING	12
Artikel 5. De aanvraag	12
HOOFDSTUK 5. BEOORDELING VAN DE TE BEREIKEN RESULTATEN	12
Artikelgewijs	12
Artikel 6. Het maken van een afweging	12
PARAGRAAF 2. DE TE BEREIKEN RESULTATEN	13
Artikel 7. een schoon en leefbaar huis.	13
Artikel 8. Een geschikte woning	14
Artikel 9. Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften	16
Artikel 10. Beschikken over schone draagbare en doelmatige kleding	17
Artikel 11. Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren	18
Artikel 12. Zich verplaatsen in en om de woning	18
Artikel 13. Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.	19

Artikel 14. De mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.	20
---	----

HOOFDSTUK 6. VERSTREKKING IN NATURA, ALS PERSOONSGEBONDEN BUDGET EN ALS FINANCIËLE TEGEMOETKOMING	21
PARAGRAAF 1. VERSTREKKING VAN VOORZIENINGEN	21
Artikel 15. Mogelijke verstrekkingwijzen	21
PARAGRAAF 2. VERSTREKKING IN NATURA	21
Artikel 16. Inhoud beschikking	21
PARAGRAAF 3. VERSTREKKING ALS PERSOONSGEBONDEN BUDGET	21
Artikel 17. Overwegende bezwaren	21
PARAGRAAF 4. VERSTREKKING VAN EEN FINANCIËLE TEGEMOETKOMING	22
Artikel 20. Inhoud beschikking	22
PARAGRAAF 5. EIGEN BIJDRAGE EN EIGEN AANDEEL	23

HOOFDSTUK 7. PROCEDURELE BEPALINGEN ROND ONDERZOEK, ADVIES EN BESLUITVORMING, INTREKKING EN TERUGVORDERING	24
Artikel 22. Beslistermijn	24
Artikel 23. Beperkingen in de toekenning	24
Artikel 24. Advisering	25
Artikel 25. Wijziging situatie	26
Artikel 26. Intrekking	26
Artikel 27. Terugvordering	27

HOOFDSTUK 8. SLOTBEPALINGEN	27
Artikel 28. Hardheidsclausule	27
Artikel 29. Evaluatie	27
Artikel 31. Inwerkingtreding	27
Artikel 32. Citeertitel	27

Achtergrond

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is op 1 januari 2007 van kracht geworden. De uitvoering van deze nieuwe wet is aanvankelijk wat betreft de individuele voorzieningen van prestatieveld 6 “beleidsarm” ingezet. Dat wil zeggen dat de bestaande regelgeving van de aan de Wmo voorafgaande Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de functie Huishoudelijke Verzorging (HV) uit de AWBZ zo veel mogelijk ongewijzigd in de nieuwe verordening werden opgenomen.

Deze beleidsarme invoering heeft veel reacties opgeroepen. Allereerst van de gebruikers. Hun koepels, de CG-Raad en de gezamenlijke Ouderenbonden, hebben direct gereageerd, maar hadden ook begrip voor de onmogelijkheid om in zeer korte tijd een geheel nieuw beleid te ontwikkelen. Ook Kamerleden reageerden teleurgesteld, maar toonden ook weer begrip. Toen de Wmo eenmaal ingevoerd was reageerden ook de rechters. Zij reageerden zonder terughoudendheid, omdat zij de regelgeving als uitgangspunt namen. Daardoor ontstond een steeds grotere discrepantie tussen de tekst van de modelverordening en de daarop gebaseerde verordeningen van gemeenten en het door gemeenten te hanteren beleid.

Vrij vlot na de invoering van de Wmo heeft de VNG het initiatief genomen om de modelverordening door te ontwikkelen. Op 8 april 2008 werd een expert-meeting gehouden en als gevolg daarvan is een “Proeve voor een nieuwe modelverordening” ontwikkeld. De reactie daarop was niet direct positief. Los van het gegeven dat het slechts een proeve was werd geoordeeld dat aan het schrijven van een nieuwe verordening een tweetal processen vooraf zouden moeten gaan: een proces onder (potentiële) gebruikers van de Wmo en een proces onder de uitvoerders van de Wmo, de gemeenten. In samenwerking tussen VNG enerzijds en CG-Raad en gezamenlijke Ouderenbonden anderzijds is daarop “De Kanteling” ontstaan: een proces om de Wmo te doen kantelen naar een wijze van uitvoeren die recht doet aan de bedoeling van de wetgever, met name ten aanzien van het nieuwe begrip “compensatieplicht”.

Deze modelverordening is de weerslag van twee zaken. Allereerst hebben de resultaten van het project “De Kanteling” aan de basis gelegen van de in deze modelverordening opgenomen tekst. Vervolgens is ook rekening gehouden met de jurisprudentie, met name die van de Centrale Raad van Beroep.

De opbouw van deze modelverordening is geheel anders dan die van de voorafgaande modelverordening en die van de Wvg was. In deze modelverordening ligt het zwaartepunt op de te behalen resultaten in plaats van op voorzieningen en op het zogenaamde “gesprek”, een open gesprek waarin samen met de persoon die compensatie behoeft een zo volledig mogelijke inventarisatie gemaakt wordt van zijn¹ situatie, zijn mogelijkheden en onmogelijkheden, zijn wensen en individuele specifieke kenmerken en de problemen die om een oplossing vragen. Leidend hierbij is het te bereiken resultaat. Op basis hiervan kan bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om dit resultaat te bereiken met oplossingen die al voorhanden zijn, zoals eigen mogelijkheden, (wettelijk) voorliggende voorzieningen, algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen of collectieve voorzieningen. Daarna wordt duidelijk op welke punten nog individuele voorzieningen nodig zijn. Na het gesprek volgt eventueel een aanvraag voor individuele voorzieningen. Door deze wijze van werken wordt het proces om te komen tot oplossingen in twee delen gesplitst: een inventarisatiefase, gekarakteriseerd door het “gesprek” en een fase van aanvraag, beoordeling en toekenning van individuele voorzieningen. Het is zelfs mogelijk een keuze te maken die leidt tot invulling van beide fasen door verschillende personen: het gesprek zou gevoerd kunnen worden door een dicht bij de compensatiebehoevende staande professional (zoals een ouderenadviseur of een medewerker van MEE) terwijl de fase van de concrete aanvraag een taak is van de gemeente.

¹ Overall waar in deze tekst de mannelijke vorm staat kan ook de vrouwelijke vorm worden gelezen.

Na de begripsomschrijvingen licht de focus op de te bereiken resultaten. Daarin zal per onderdeel van de Wmo, zoals geschetst in artikel 4 lid 1 van de wet (een huishouden voeren, zich verplaatsen in en om de woning, zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan) uitgewerkt worden wat daarbij als resultaat bereikt moet worden. Daarna wordt ingegaan op het Gesprek en vervolgens op de procedure na dat gesprek als het komt tot een individuele aanvraag. Pas daarna zal besloten worden met een aantal algemene soms procedurele regels.

HOOFDSTUK 1. BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

Lid 1. Wet

Waar staat Wet wordt bedoeld de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Lid 2. College

Waar staat College wordt bedoeld: College van burgemeester en wethouders.

Lid 3. Compensatieplicht

De begripsomschrijving van het cruciale begrip “compensatieplicht” is ontleend aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 10 december 2008. In deze uitspraak wordt voor het eerst een fundamenteel standpunt gegeven over de Wmo. Het letterlijke citaat luidt: *“4.2.2. Artikel 4 van de Wmo verplicht het College aan de in dat artikel genoemde personen voorzieningen te bieden ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. Dit artikel brengt mee dat de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van deze personen de doeleinden zijn waarop de compensatieplicht van het College gericht moet zijn. Het is - gelet op de artikelen 3 en 5 van de Wmo - in beginsel aan de gemeenteraad en - gelet op artikel 4 van de Wmo - aan het College om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De rechter dient de keuze(n) die de gemeenteraad en het College daarbij hebben gemaakt in beginsel te respecteren, onverminderd de rechtsplicht van het College om in elk concreet geval een voorziening te treffen die zich kwalificeert als compensatie van beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Artikel 4 van de Wmo legt het College, wat dat aangaat, de plicht op om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden. De Raad heeft noch in de wet, noch in de wetsgeschiedenis aanknopingspunten gevonden voor een terughoudende beoordeling van een ter uitvoering van artikel 4 van de Wmo genomen besluit. Wel heeft hij daarin aanknopingspunten gevonden voor het oordeel dat een dergelijk besluit in het individuele geval maatwerk dient te zijn. Onder omstandigheden kan dit leiden tot het oordeel dat algemene keuzen die de gemeenteraad en het College bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wmo hebben gemaakt in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De Raad vindt hiervoor steun in de parlementaire geschiedenis, meer in het bijzonder in het verslag van het wetgevingsoverleg (Tweede Kamer 2005-2006, 30 131, nr. 98, p. 58 en 61), de brief van de staatssecretaris van 30 oktober 2006 (Tweede Kamer 2006-2007, 30 131, nr. 122, p. 6), de memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30131, C, p. 7, 9, 10 en 57), de nadere memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30 131, E, p. 19 en 25) en de Handelingen (Eerste Kamer 27 juni 2006, p. 34-1645).”* Uit dit citaat zijn de belangrijkste bestanddelen samengevoegd tot de volgende begripsomschrijving:

“Compensatieplicht: De plicht van het College van burgemeester en wethouders aan personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem, voorzieningen te bieden ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan (met als doeleinden de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van deze personen). Daarbij legt artikel 4 van de Wmo het College de plicht op om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden en dat in het individuele geval maatwerk is”

De compensatieplicht houdt een plicht in voor het college. Die plicht geldt in ieder geval ten aanzien van personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem, waaronder ook ouderen kunnen vallen. Daarbij moet het gaan om ondervonden beperkingen op het gebied van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Doel is betrokkenen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Bij wat het college ook besluit geldt: het moet gaan om maatwerk. Uitgegaan moet worden van de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager. Dat legt een beperking op aan de mogelijkheid algemene maatregelen te treffen, zoals het hanteren van primaten. Dat is toegestaan, mits in het individuele geval steeds wordt nagegaan of die algemene maatregel wel leidt tot maatwerk. Of zoals de Centrale Raad het zegt: "Onder omstandigheden kan dit (maatwerk) leiden tot het oordeel dat algemene keuzen die de gemeenteraad en het College bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wmo hebben gemaakt in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht."

Het zal daarbij steeds gaan om maatregelen die gericht zijn op de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van de belanghebbende en als maatwerk omschreven kunnen worden.

Dit betekent ook dat de gemeente geen compensatieplicht heeft als iemand zelf zijn beperkingen kan oplossen door het volgen van therapie. Ook als belanghebbende handelingen doet waardoor hij beperkingen in zijn zelfredzaamheid veroorzaakt of verstrekt heeft het college geen compensatie. Een voorbeeld hiervan is dat iemand van een geschikte woning verhuist naar een woning die voor hem niet geschikt is, zonder dat er sprake is van een belangrijke reden.

Lid 4. Aanvraag

Belanghebbende kan op verschillende manieren een aanvraag indienen. Deze kan schriftelijk, elektronisch of mondeling worden ingediend.

Als de situatie van betrokkene helder is en/of bekend is bij de gemeente kan de aanvraag op een eenvoudige manier worden afgehandeld. Dit speelt bijvoorbeeld bij vervanging van voorzieningen wegens het bereiken van de afschrijvingstermijn. Of het gaat om een burger die al eerder een aanvraag heeft ingediend.

In overige situaties vindt, na het indienen van de aanvraag, een gesprek met de burger plaats. In het gesprek komen verschillende aspecten aan de orde. Allereerst is het gesprek niet het onderzoek naar een te verstrekken voorziening, maar het onderzoek naar de situatie van betrokkene, zijn behoeften, de te bereiken resultaten enz. Dit is dan uitgangspunt voor de beoordeling welke resultaten bereikt kunnen worden via eigen oplossingen en met (algemene) voorzieningen die voor iedereen beschikbaar zijn. Dit traject kan uiteindelijk ook leiden tot inzet van een individuele voorziening.

Het gesprek vindt plaats met een vertegenwoordiger van het college, die samen met betrokkene en eventueel aanwezige mantelzorger(s), familieleden of anderen, wiens aanwezigheid is gewenst, inventariseert waar betrokkene, en zijn mantelzorger(s) problemen ondervinden, wat betrokkene (of zijn netwerk) nog zelf kan, wat de te bereiken resultaten zijn in de ogen van betrokkene, wat de behoeften daarbij zijn, welke oplossingen er in de maatschappij beschikbaar zijn via algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, voorliggende voorzieningen en collectieve voorzieningen, zodat een basis ontstaat voor het zoeken naar oplossingen voor de problemen. Met die oplossingen wordt het te bereiken gewenste resultaat gerealiseerd. Het gesprek zal de basis zijn voor beoordeling en afhandeling van de aanvraag. Belangrijk onderwerp in het gesprek zijn de eigen oplossingen (binnen het eigen netwerk) die belanghebbende heeft gerealiseerd of wil realiseren. In het gesprek zal de consultant beoordelen in hoeverre de gemeente dit gaat ondersteunen. Zonder gesprek, of beter gezegd zonder het onderzoek dat tijdens het gesprek plaatsvindt, zal het lastig kunnen zijn maatwerk te leveren.

Het gesprek wordt in hoofdstuk 2 uitgewerkt.

Lid 5. Belanghebbende

Doordat in de wet gesproken wordt over mantelzorgers en vrijwilligers als doelgroep voor de compensatieplicht, kan het begrip 'belanghebbende' ruimer zijn dan alleen betrokkene zelf. Daarom is het begrip belanghebbende opgenomen. Onder belanghebbende kan dus ook verstaan worden de mantelzorger(s) van betrokkene.

Lid 6. Psychosociaal probleem

Het begrip psychosociaal probleem is vanuit de AWBZ in de Wmo opgenomen, maar inmiddels als "grondslag" uit de AWBZ geschrapt. Dit is gebeurd omdat gebleken is dat deze grondslag in de AWBZ financieel moeilijk te beheersen was. In de Wmo heeft – volgens de parlementaire behandeling - dit begrip een heel specifieke betekenis. Deze betekenis wordt hier als begripsomschrijving gehanteerd en is overgenomen uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB 29-04-2009. LJN: BI6832). Het betreft met name en verlies van zelfstandigheid of deelname aan het maatschappelijk verkeer, de kerndoelstelling van de Wmo.

Lid 7. Algemene voorzieningen

Dit zijn voorzieningen, met name diensten of een combinatie van dienst en product, die weliswaar niet bestemd zijn voor, noch te gebruiken zijn door alle inwoners; anderzijds zijn ze door iedereen waarvoor ze wel bedoeld zijn op eenvoudige wijze, zonder een ingewikkelde aanvraagprocedure, te verkrijgen of te gebruiken . Voorbeelden zijn:

- De dagrecreatie voor ouderen
- De sociale alarmering
- De boodschappenbus, de supermarktservice, de vrijwillige boodschaphulp
- De maaltijdservice en het eetcafé
- Klusjesdiensten om kleine woningaanpassingen te realiseren zoals de buurtconciërge, klussendienst, 55+service, thuiszorgservice
- De (ramen)wasservice
- De rolstoel-pools en scootmobiel-pools voor incidentele situaties
- De kort durende huishoudelijke hulp
 - Kinderopvang in al zijn verschijningsvormen

Een algemene voorziening is dus per definitie geen individuele voorziening en de Wmo-regels rond eigen bijdragen/eigen aandeel gelden niet.

Lid 8. Algemeen gebruikelijk

Volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is een voorziening, met name producten, algemeen gebruikelijk als het gaat om een voorziening die niet speciaal bedoeld is voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, die gewoon in een normale winkel te koop is en niet speciaal in de revalidatie-vakhandel of soortgelijke winkels en die qua prijs niet (aanzienlijk) duurder is dan vergelijkbare De Centrale Raad heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een zaak die (nog lang) niet afgeschreven is en als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering op dit principe gemaakt moet worden. Daarnaast kan het gaan om kosten die algemeen gebruikelijk zijn. Een voorbeeld hiervan zijn kosten als gevolg van renovatie en reparatie.

Lid 9. Collectieve voorzieningen

Dit zijn voorzieningen die door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Een voorbeeld hiervan zou een scootmobielpool kunnen zijn.

Lid 10. Voorliggende voorziening

Voorliggende voorzieningen kunnen zijn algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of collectieve voorzieningen. Bij deze voorzieningen is de functie bepalend: zij gaan voor individuele voorzieningen voorzover ze compenserend zijn.

Lid 11. Wettelijk voorliggende voorziening

De wettelijk voorliggende voorzieningen zijn die voorzieningen in wetgeving en in regelgeving vastgelegd, die op basis van artikel 2 van de wet voorgaan op de Wmo. Te denken valt hierbij aan onder meer de Zorgverzekeringswet, de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, de Wet op de kinderopvang, de verschillende arbeidsongeschiktheidswetten.

Als een wettelijk voorliggende voorziening het probleem kan oplossen is er geen aanspraak op maatschappelijke ondersteuning op grond van de Wmo, zo is in artikel 2 Wmo bepaald.

Lid 12. Individuele voorziening

In dit lid wordt de individuele voorziening gedefinieerd. Deze is niet voor iedereen beschikbaar, maar uitsluitend voor diegenen die onder artikel 4 van de wet vallen. Er wordt individueel onderzoek gedaan naar de noodzaak van deze voorziening, de voorziening wordt bij beschikking toegekend en er staat bezwaar en beroep open. Verder zijn alle regels van de Wmo van toepassing, zoals die rond eigen bijdragen en eigen aandeel.

Lid 13. Gebruikelijke zorg

Als in een leefeenheid meerdere meerderjarige personen wonen hebben zij gezamenlijk de taak al het zich voordoende huishoudelijke werk te verrichten. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor de verdeling en dit uitgangspunt heeft een verplichtend karakter.

Gebruikelijke zorg is al datgene dat in een leefeenheid tot de dagelijkse activiteiten van de aanwezige huisgenoten hoort, zowel activiteiten die elke dag voorkomen als activiteiten die bij uitzondering voorkomen. Het gaat dan om activiteiten die samenhangen met het voeren van een huishouden alsmede activiteiten ten behoeve van zorg voor de andere huisgenoten. Hierbij valt te denken aan het draaiende houden van het huishouden met alle facetten die daarbij horen, maar ook aan zorg voor elkaar. Wat betreft het draaiende houden van het huishouden: huisgenoten worden verondersteld alle huishoudelijke taken met elkaar te verdelen en te verrichten, waarbij van jonge kinderen geen of minder inbreng wordt verwacht, maar wel naar leeftijd een bijdrage. Wat betreft de zorg voor elkaar: die zorg zal bij kinderen zeer intensief beginnen en over het algemeen bij het ouder worden afnemen. Toch kunnen ook volwassenen zorg nodig hebben, bijvoorbeeld omdat zij ziek zijn of omdat zij (al dan niet tijdelijk) beperkingen ondervinden. Van oudsher heeft er een traditionele verdeling bestaan in leefeenheden waarbij scheiding bestond tussen personen die het geld verdienen en personen die voor het huishouden zorgden. Door maatschappelijke ontwikkelingen is het tegenwoordig zo dat naast het hebben van een baan ook het huishoudelijk werk en de zorg voor huisgenoten onder huisgenoten verdeeld wordt. In het kader van de wet wordt daarom uitgegaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van huisgenoten voor gebruikelijke zorg. Naast gebruikelijke zorg bestaat er ook mantelzorg. Van mantelzorg is sprake als er, niet in het kader van een hulpverlenend beroep, langdurige zorg wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten overstijgt (art. 1, lid 1 onder b van de wet). Mantelzorgers kunnen van buiten de leefeenheid komen, maar kunnen ook huisgenoten zijn.

Gebruikelijke zorg is in principe afdwingbaar. Dat betekent dat huisgenoten verplicht zijn de taken te herverdelen indien één van hen de afgesproken taken niet meer kan vervullen. Bij mantelzorg kan een moment ontstaan dat men de mantelzorg niet meer aan kan. Het punt waarop dit gebeurt zal voor elke persoon en voor elke situatie anders zijn en samenhangen met de situatie en de verhouding tussen draagkracht en de draaglast.

Bij de beoordeling of sprake is van gebruikelijke zorg of mantelzorg en van de mate waarin, moet altijd een individuele beoordeling plaatsvinden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een aantal ankerpunten die uitgaan van de eigen regie. Deze ankerpunten kunnen zijn: samenhang van de verschillende activiteiten, de verhouding draagkracht- draaglast, zelfredzaamheid, privacy, en de ruimtelijke afstand tussen de verschillende personen.

Lid 14. Voorziening in natura

Omschreven is in dit lid wat een voorziening in natura is.

Lid 15. Persoonsgebonden budget

Dit lid beschrijft het persoonsgebonden budget als een geldbedrag bedoeld om het te bereiken gewenste resultaat te bereiken.

Lid 16. Financiële tegemoetkoming

Vervolgens wordt omschreven wat een financiële tegemoetkoming is. Daarbij kan het ook gaan over een forfaitair bedrag, een bedrag waarbij geen rekening is gehouden met de werkelijke kosten.

Lid 19. Mantelzorger

Dit geeft een begripsomschrijving van de mantelzorger. Daarvoor is aansluiting gezocht bij de begripsomschrijving van mantelzorg zoals de wet die geeft in artikel 1 lid 1 onder b.

Lid 20. Steunsysteem

Onder een steunsysteem wordt in deze modelverordening verstaan het netwerk van personen, diensten en voorzieningen dat men om zich heen heeft en waarop men een beroep kan doen. Dit steunsysteem is het systeem dat iemand in staat stelt zo lang mogelijk met eigen mogelijkheden en middelen zelfredzaam te zijn en de regie over het eigen leven te voeren. Als het steunsysteem adequaat kan ondersteunen zal er geen noodzaak zijn voor compensatie. Alleen als het steunsysteem te kort schiet, of misschien wel helemaal afwezig is, zal compensatie noodzakelijk zijn. Het beoordelen of het steunsysteem nog voldoende steun kan bieden berust op individueel onderzoek, waarvoor de modelbeleidsregels een beoordelingskader aanreiken.

HOOFDSTUK 2. DE TE BEREIKEN RESULTATEN

Algemeen.

Hoofdstuk 2 is het hart van de verordening. Hoofdstuk 2 betreft de te bereiken resultaten, die afgeleid zijn uit de in artikel 4 genoemde doelstellingen van de compensatieplicht.

Er zijn hieruit 8 te bereiken resultaten afgeleid:

- a. een schoon en leefbaar huis;
- b. wonen in een geschikt huis;
- c. beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
- d. beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding;
- e. het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
- f. zich verplaatsen in en om de woning;
- g. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en
- h. de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

Op deze 8 terreinen heeft het college een resultaatverplichting: door de te nemen algemene of individuele ondersteuning moet het gestelde resultaat bereikt kunnen worden. Ook de Centrale Raad spreekt over resultaatverplichting, bijvoorbeeld in de eerdergenoemde uitspraak van december 2010.

Deze resultaten zijn afkomstig uit de eerste bouwsteen die het resultaat was van het VNG-project 'De Kanteling' en is als brochure onder de titel 'Denken in resultaten. Bouwsteen voor een nieuwe modelverordening Wmo' uitgebracht.

HOOFDSTUK 3. HOE TE KOMEN TOT DE TE BEREIKEN RESULTATEN

Artikel 3. Scheiding aanmelding en aanvraag

Dit artikel bepaalt dat er een scheiding kan worden aangebracht tussen een aanmelding en een aanvraag. In overleg met betrokkene kan er voor worden gekozen om een aanvraag pas te doen als op basis van een gesprek een uitgebreide inventarisatie heeft plaatsgevonden en alle mogelijke en niet-individuele voorzieningen al zijn beoordeeld. Dat betekent dat het voor de gemeente duidelijk moet zijn dat er geen andere oplossingen zijn dan een individuele oplossing op basis van de Wmo en dat de te bereiken resultaten en de manier waarop die resultaten bereikt kunnen worden vastgelegd zijn en beoordeeld als vallend onder de compensatieplicht van de Wmo.

Als er alleen sprake is van een aanmelding en niet van een aanvraag leidt het gesprek niet tot een beschikking. De regels van de Algemene wet bestuursrecht zijn in die situatie niet van toepassing.

Als een aanmelding is gedaan zal binnen een bepaald aantal werkdagen een afspraak voor het gesprek gemaakt worden. Belanghebbende moet het gevoel hebben serieus genomen te worden. Een vlotte afspraak duidt daar (onder andere) op. Bovendien geeft een aanmelding aan dat betrokkene een probleem ervaart. Het is van belang te laten blijken dat er vaart gezet wordt achter het oplossen van een probleem. En tot slot mag de extra stap van het gesprek niet leiden tot tijdverlies, het gesprek zou moeten leiden tot tijdwinst.

Artikel 4. Het gesprek Algemeen

Het gesprek vindt plaats voor iedereen die voor het eerst een beroep doet op de compensatieplicht in het kader van de Wmo. Als de situatie geheel helder is of als iemand door eerdere aanvragen en een eerder gesprek al bekend is kan wellicht de fase van het gesprek worden overgeslagen.

Dit zal niet altijd het geval zijn. Na een gewijzigde situatie kan het van belang zijn een nieuw of een aanvullend gesprek te houden.

Tijdens het gesprek wordt – geheel uitgaande van degene die aangeeft behoefte te hebben aan compensatie, verder belanghebbende genoemd – een complete inventarisatie gemaakt. Deze inventarisatie heeft nadrukkelijk het startpunt bij de belanghebbende en inventariseert:

- De ondersteuningsvraag van belanghebbende
- De persoonskenmerken en behoeften van belanghebbende
- De beperking, het chronisch psychisch probleem of het psychosociaal probleem
- De mogelijkheden die de belanghebbende ondanks dit probleem heeft
- De onmogelijkheden die de belanghebbende ondervindt als gevolg van het ondervonden probleem of de ondervonden problemen.
- De resultaten die belanghebbende wil bereiken op de verschillende in deze verordening weergegeven terreinen. Hetgeen belanghebbende inmiddels zelf heeft gedaan om bestaande belemmeringen op te lossen.
- De mogelijkheden die belanghebbende heeft om deze resultaten via eigen oplossingen, via zijn eigen steunsysteem, sociale netwerk, via algemene voorzieningen, via algemeen gebruikelijke voorzieningen of via collectieve voorzieningen te bereiken
- De mogelijkheden die de gemeente in principe biedt om de problemen via een individuele voorziening op te lossen.

Het gesprek kan losstaan van een aanvraag voor een individuele voorziening in het kader van prestatieveld 6 van de Wmo (artikel 1, lid 1 onder g sub 6 Wmo). Dit is van groot belang om te voorkomen dat er een claimgerichte invulling van de Wmo plaatsvindt, welke invulling in strijd is met de doelstelling van de Wmo. Dat heeft consequenties. Wanneer iemand met een claimgerichte aanvraag komt en die uitsluitend claimgericht behandeld wil zien kan dit betekenen dat een gemeente moeilijk maatwerk kan leveren.

Doordat het gesprek geheel vanuit de belanghebbende gevoerd moet worden, kan de gemeente ervoor kiezen het gesprek niet zelf te voeren, maar uit te besteden aan een professional, of professionele vrijwilliger, die na het gesprek niet ook de eventuele besluitvorming rond een individuele voorziening moet behandelen..

Indien het gesprek door een ander gevoerd wordt dan de persoon die uiteindelijk de eventuele beslissing over een individuele voorziening neemt is de overdracht van alle informatie vanuit het gesprek naar de aanvraagprocedure van groot belang.

Bij het gesprek zal het begrippenkader van de ICF, de International Classification of Functions, Disabilities and Health, uitgangspunt zijn. Ook bij de formulering van de te bereiken resultaten is het ICF basis geweest. Het is de wens van de wetgever geweest dat dit plaats zou vinden².

Het gesprek zal alleen gevoerd kunnen worden door een persoon die ter plekke uitstekend bekend is: kennis van alle in de regio aanwezige mogelijkheden aan algemene, algemeen gebruikelijke, collectieve en ook individuele voorzieningen is onmisbaar voor het goed voeren van een gesprek. Na dit gesprek moet een gemeente er immers van uit kunnen gaan dat alle voorliggende, door belanghebbende zelfstandig aan te spreken mogelijkheden, bekeken zijn. Mocht de gemeente nadat een aanvraag is ingediend behoefte hebben aan een medisch advies of een onderzoek door een deskundige van een andere discipline, dan vindt dit na het gesprek plaats. Een dergelijk onderzoek past niet in een procedure als het gesprek waarbij belanghebbende en zijn wensen en persoonlijke kenmerken het uitgangspunt zijn en dat niet gericht is op een bepaalde individuele voorziening.

Het gesprek kan bij de belanghebbende thuis worden gevoerd. Er is een aantal argumenten aan te voeren waarom dit de meest geschikte plek is: het is de vertrouwde omgeving van betrokkene, een professional kan zich gemakkelijker aanpassen aan wisselende plaatsen dan een niet-professional, het kan relevant zijn de leefomgeving van de belanghebbende te zien om de loop van het gesprek beter te begrijpen, enz. Ook is het mogelijk het ten kantore van degene die als professional aan het gesprek deelneemt te houden. Dit omdat bijvoorbeeld in de thuissituatie door allerlei omstandigheden (kleine kinderen?) een gesprek niet mogelijk of uiterst ingewikkeld is.

Verder is het mogelijk dat de belanghebbende aangeeft het gesprek liever elders te voeren. Dat zou kunnen zijn bij een vertrouwenspersoon of een naast familielid.

Lid 1 geeft aan dat het ICF de basis is voor het begrippenkader van het gesprek. Dit wil niet zeggen dat het ICF op tafel moet komen of dat belanghebbende zelf bekend moet zijn met het ICF. Het ICF zal aan de basis liggen van de lijst met te bespreken punten en de daarbij te gebruiken begrippen.

Lid 2 bepaalt dat als de aanmelding gedaan is door een mantelzorger, het gesprek met de mantelzorger en zo mogelijk ook met degene die door de mantelzorger verzorgd wordt, gevoerd zal worden.

² Toelichting amendement van het lid van Miltenburg c.s. TK 2005-2006, 30131 nr. 65: "Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen."

HOOFDSTUK 4. DE AANVRAAG VAN EEN INDIVIDUELE VOORZIENING

Artikel 5. De aanvraag

In lid 1 is geregeld dat een aanvraag van een individuele voorziening schriftelijk, elektronisch of mondeling wordt gedaan.

Lid 2 bepaalt dat indien een aanvraag mondeling (via telefoon of op een andere manier) wordt ingediend de gemeente deze indiening schriftelijk moet bevestigen, tenzij de ondersteuningsvraag van betrokkene voldoende helder is om direct een besluit te nemen. Met direct wordt bedoeld dat een besluit op een aanvraag binnen 2 weken wordt genomen.

Van belang is dat de termijn waarbinnen de aanvraag moet uitmonden in een beschikking (in principe 8 weken) begint te lopen vanaf het moment dat te lopen op het moment dat de aanvraag is binnen gekomen bij gemeente Ede.

HOOFDSTUK 5. BEOORDELING VAN DE TE BEREIKEN RESULTATEN

Hoofdstuk 5 van de verordening heeft een speciale opbouw. In paragraaf 1 worden de algemene regels die voor alle 8 te bereiken resultaten gelden, opgesomd. Het betreft dan met name het maken van een afweging. Waarom deze compensatie, deze voorziening wel en die niet. Zeker als de te verstrekken voorziening niet (precies) datgene is wat betrokkene wenst, is dit van groot belang: het gaat immers om het te bereiken resultaat en het college zal dan aan moeten kunnen geven waarom dit toch als maatwerk kan gelden.

In paragraaf 2 wordt dan per te bereiken resultaat besproken wat de globale kaders zijn. Er is bewust gekozen voor het niet noemen van de voorzieningen die mogelijk zijn. Allereerst laat de wet deze mogelijkheid toe.

Vervolgens is het principe van het gesprek zodanig dat niet van meet af aan een bepaalde voorziening centraal in de procedure moet staan maar het te bereiken resultaat en hoe dat mogelijk is. Focussen op een bepaalde voorziening kan de aandacht daarvan zodanig afleiden dat de verkeerde voorziening wordt toegekend.

Artikelgewijs

Artikel 6. Het maken van een afweging

In lid 1 van artikel 6 is vastgelegd dat het college de persoon van de aanvrager en zijn ondersteuningsbehoefte tot uitgangspunt van de beoordeling van de vraag of en welke voorzieningen getroffen gaan worden, dient te nemen. Daarbij gaat het college uit van de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager, zoals artikel 4 Wmo voorschrijft. "Uitgaan van" betekent dat het college die persoonskenmerken en behoeften als vertrekpunt van het onderzoek en de afweging neemt. Bij het onderzoek zal gekeken worden naar wat nodig is, wat mogelijk is en hoe maatwerk ten aanzien van de te bereiken resultaten mogelijk is. Het College kijkt daarbij ook naar de mogelijkheden van belanghebbende om het resultaat zelf te bereiken, bijvoorbeeld met een bepaald hulpmiddel.

Lid 2 bepaalt dat wordt beoordeeld welke mogelijkheden belanghebbende zelf of in zijn steunsysteem heeft om het gewenste resultaat te bereiken.

Hieronder valt ook het volgen van een therapie, het aanleren van activiteiten of het herinrichten van de woning waardoor de beperking vermindert of verdwijnt. Mocht dit niet tot compensatie leiden dan worden alle (wettelijk) voorliggende, algemene, algemeen gebruikelijke en collectieve voorzieningen die voor betrokkene beschikbaar en in praktijk ook daadwerkelijk bruikbaar zijn, beoordeeld. Dat wil zeggen dat allereerst bekeken moet worden of via deze, in de maatschappij logischerwijs voorhanden voorzieningen, de te bereiken resultaten ook daadwerkelijk bereikt kunnen worden. Dat kan nodig zijn omdat men niet weet welke voorzieningen er normaal voorhanden zijn. Als deze voorzieningen toch niet leiden tot het te bereiken resultaat zal naar andere oplossingen gezocht moeten worden en komen individuele voorzieningen ter beoordeling in perspectief.

PARAGRAAF 2. DE TE BEREIKEN RESULTATEN

Artikel 7. een schoon en leefbaar huis.

In lid 1 van artikel 7 wordt geschetst wat het te bereiken resultaat is ten aanzien van een schoon en leefbaar huis.

Dit resultaat houdt in dat iedereen moet kunnen wonen in een huis dat schoon is volgens de normen zoals die tot nu toe zijn gehanteerd.

Er zijn ook beperkingen ten aanzien van de ruimtes die onder dit resultaat vallen. Dit uitgangspunt is niet star: er zijn altijd mogelijkheden bij te stellen naar boven of naar beneden (maatwerk).

Ramen lappen aan de buitenkant valt van oudsher buiten de gemeentelijke plicht.

Onder de ruimten die onder dit resultaat vallen zijn te rekenen: een woonkamer, de aanwezige en gebruikte slaapkamers, de keuken en de sanitaire ruimten. Ook een eventuele berging die daadwerkelijk in gebruik is, zal meegenomen worden.

In lid 2 van artikel 7 wordt geschetst welke individuele voorzieningen beschikbaar gesteld kunnen worden om het schone en leefbare huis te bereiken. Dat gaat allereerst via licht en zwaar huishoudelijk werk, d.w.z. om het droog en nat schoon en stofvrij maken en houden van de woning. Daarbij valt bijvoorbeeld het reinigen van de ramen aan de buitenkant niet onder de compensatieplicht, omdat daarvoor een algemeen gebruikelijke voorziening bestaat: de glazenwasser.

Het aantal benodigde uren voor deze activiteit is bepaald in de beleidsregels. Overigens kunnen ook andere normenschema's ontwikkeld worden, bijvoorbeeld door schoonmaakbedrijven. Hierbij zal het te bereiken resultaat altijd centraal dienen te staan.

Lid 3 van artikel 7 gaat in op het onderdeel gebruikelijke zorg.

Er wordt rekening gehouden met huisgenoten uit de leefeenheid vanaf 18 jaar. Wanneer die in staat zijn huishoudelijke werkzaamheden die onder de compensatieplicht vallen over te nemen zal allereerst gekeken moeten worden of dit niet een voorliggende mogelijkheid is. Alle huisgenoten vanaf 18 jaar zijn met elkaar verantwoordelijk voor het voeren van een huishouden. Dat betekent dat wanneer één van de huisgenoten die het huishoudelijk werk doet, uitvalt, via een herverdeling de andere huisgenoten deze taken zullen moeten overnemen. Alleen als er geen huisgenoten zijn of als de huisgenoten met enige regelmaat langdurig afwezig zijn zal er plicht tot compensatie bestaan. Ook aanwezige personen jonger dan 18 jaar, zoals thuiswonende kinderen, worden geacht hun bijdrage aan het huishouden te leveren door hun kamer bij te houden en hand- en spandiensten te verrichten. Compensatieplicht bestaat er uiteraard ook als de huisgenoot zelf ook niet in staat is het huishoudelijk werk te verrichten. Hiertoe zal al dat onderzoek gedaan moeten worden om dit vast te stellen.

Niet gewend zijn huishoudelijk werk te verrichten is geen reden tot compensatie. Alleen dreigende overbelasting of bestaande overbelasting van huisgenoten, waaronder begrepen de kinderen, kan compensatieplicht betekenen. Door onderzoek zal deze overbelasting vastgesteld moeten worden.

Lid 4 bepaalt dat indien er sprake is van gebruikelijke zorg en er geen reden is om aan te nemen dat deze gebruikelijke zorg niet uitgevoerd kan worden, er in principe geen individuele voorziening toegekend zal kunnen worden. Omdat het om maatwerk gaat, zal ook hiernaar nauwkeurig onderzoek gedaan moeten worden. Hetzelfde geldt de in artikel 6 lid 2 gestelde uitzondering voor voorliggende en andere voorzieningen die gewoon in de maatschappij beschikbaar zijn. Ook hierbij moet worden beoordeeld of deze door belanghebbende beschikbaar en te gebruiken zijn.

Artikel 8. Een geschikte woning

Lid 1.

Als het gaat om het wonen in een geschikte woning hebben we het over de woonvoorzieningen, zowel bouwkundig als niet-bouwkundig, die ingezet kunnen worden om het resultaat te bereiken. Uitgangspunt is daarbij dat men zelf al beschikt of zal beschikken over een woning.

Het is niet zo dat een gemeente voor een woning moet zorgen: dat is een eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager. De gemeente kan wel ondersteunen of bemiddelen bij het zoeken naar een (geschikte) woning. Daarbij is uitgangspunt dat iedereen altijd zoekt naar een voor hem op dat moment meest geschikte beschikbare woning, uiteraard passend bij het bestedingspatroon.

Heeft iemand een woning, dan zal de compensatieplicht betekenen dat eventuele problemen in het normale gebruik van de woning opgelost worden. Daarbij kan veelal gekozen worden uit meerdere mogelijke oplossingen.

Uitgangspunt zijn de volgende ruimtes: de woonkamer, slaapvertrekken, keuken en sanitaire ruimten. Er kan altijd afgeweken worden naar boven of beneden, maar omvangrijke woningen en zeer grote ruimten zullen niet als uitgangspunt voor compensatie gelden.

Lid 2.

Als het gaat om een geschikte woning is er een reeks aan mogelijke wijzen van compensatie. Het kan mogelijk zijn de woning aan te passen, maar ook kan het mogelijk zijn dat er een andere woning beschikbaar is die geschikt is, of een woning die gemakkelijker geschikt te maken is. In die situatie zal een afweging moeten worden gemaakt van de diverse mogelijkheden. Uitgangspunt daarbij zijn de behoeften van de aanvrager. Maar aan de andere kant is er ook de noodzaak tot een doelmatige besteding van gemeenschapsgelden, waardoor zo veel mogelijk aanvragers gecompenseerd kunnen worden met de beschikbare middelen. Door hier gericht beleid op te maken kan het college sturen in de mogelijkheden. De verschillende regels die gelden bij het maken van afwegingen worden in de beleidsregels opgenomen.

Lid 3.

Verhuizing naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning kan een snelle(re) en goedkopere oplossing bieden dan het aanpassen van een woning. Bovendien kan een woning zich niet lenen voor aanpassing. Dat kan betekenen dat er eerst naar alternatieven gekeken zal moeten worden. Daarbij zal zo mogelijk rekening gehouden worden met de behoeften van de aanvrager. Dat wil zeggen dat in een afweging bepaald zal worden hoe die behoeften zich verhouden tot de belangen (met name financiële) van de gemeente.

Indien de kosten van een woonvoorziening meer bedragen dan € 45.000,00 kan verhuizing naar een aangepaste dan wel goedkoper aan te passen woning altijd in redelijkheid worden gevegd. De gedachte hierachter is dat zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen moet worden omgegaan. Bij een aanpassing, die meer kost dan € 45.000,00 weegt dit in alle gevallen zwaarder dan de persoonlijke redenen en wensen van belanghebbende om in de huidige woning te blijven of naar andere woning van zijn voorkeur te verhuizen. Wel moet helder zijn dat een geschikte of eenvoudig aan te passen woning op korte termijn beschikbaar is.

Lid 4.

Als er voorliggende voorzieningen zijn of alternatieve voorzieningen zijn die goedkoper zijn, zal eerst beoordeeld worden of het hanteren hiervan nog leidt tot maatwerk, zodat via deze voorzieningen het resultaat bereikt zou kunnen worden.

In het geval dat is vastgesteld dat verhuizing naar een andere woning de goedkoopste compenserende oplossing is om het gewenste resultaat te bereiken, kan belanghebbende in aanmerking komen voor een verhuiskostenvergoeding.

Ook als een burger bereid is zijn woning te verlaten ten behoeve van een persoon met beperkingen kan de gemeente hem een verhuiskostenvergoeding verstrekken. De hoogte van het bedrag hiervan is geregeld in het besluit maatschappelijke ondersteuning Ede.

Lid 5.

Om te zorgen dat van de voorraad aangepaste woningen binnen de gemeente Ede optimaal gebruik kan worden gemaakt, is deze bepaling opgenomen. Een huurder dient de aangepaste woning binnen een jaar na het vervallen van de grondslag aan de verhuurder ter beschikking te stellen. De aangepaste woning kan hiermee opnieuw beschikbaar komen voor een persoon met beperkingen.

Lid 6. Bezoekbaar maken

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten waren AWBZ-bewoners uitgesloten van het recht op woonvoorzieningen. Een bovenwettelijke uitzondering hierop werd door gemeenten gemaakt voor het zogenaamde bezoekbaar maken van een woonruimte voor bezoek aan ouders of andere familieleden. Deze uitzondering was gebaseerd op de verordening. Omdat met de wet niet wordt beoogd om de omvang van de onder de Wet voorzieningen gehandicapten geregelde zorgplicht in te krimpen of uit te breiden, is de optie van het bezoekbaar maken ook weer in de verordening opgenomen. Verdere verplichtingen dan hier genoemd in de verordening heeft de gemeente derhalve niet. "Bezoekbaar maken" wordt in de verordening daarom gelimiteerd tot het bereikbaar maken en gebruiken van de woonruimte zelf en enkele essentiële ruimten daarin, en kan bovendien in financiële zin worden gemaximeerd. Er wordt als regel slechts eenmaal een dergelijke voorziening getroffen ten behoeve van dezelfde aanvrager. Het komt ook voor, dat er ten behoeve van de aanvrager al een woning is aangepast om de beperkingen in de bewoning op te heffen. Als deze persoon nadien naar een instelling verhuist, is het niet de bedoeling dat de achtergebleven personen de (aangepaste en dus zeker ook voor bezoek geschikte) woning verlaten en dan voor een andere woning een tegemoetkoming voor het bezoekbaar maken ontvangen. De aanvrager, c.q. de huisgenoten, dienen wel rekening te houden met de aanwezige beperkingen en met de aanwezige voorzieningen. Uiteraard kan het toepassen van de hardheidsclausule tot een andere uitkomst leiden.

Lid 7.

De Verordening Wet voorzieningen gehandicapten bevatte een zogenaamde anti-speculatiebepaling. Deze bepaling komt in deze verordening terug en heeft als doel het door de eigenaar laten terugbetalen van een deel van de waardevermeerdering, die het gevolg is van de aanpassing van de eigen woning op grond van de wet. Dit is alleen van belang, als de financiële tegemoetkoming substantieel was. In het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Ede wordt hiervoor een bedrag bepaald. Onder de WVG-regelgeving was dat € 20.420,00; hierbij zal worden aangesloten. De werking van het beding is 10 jaar na de datum van gereedaanmelding van de werkzaamheden in het kader van de voorziening. Daarna is het beding uitgewerkt. De datum van de verkoop (niet van de levering) is daarbij bepalend, omdat op die datum reeds vaststaat wat de verkoopprijs van de woning en wat de meerwaarde ten gevolge van de aanpassing is. Het is aan het college om te bepalen of en in hoeverre in een concrete situatie gebruik van deze bepaling wordt gemaakt, aangezien er een afweging dient plaats te vinden tussen de kosten van het effectueren van deze bepaling in relatie tot de te verwachten baten.

Ad b. Dit lid geeft een schema voor de terugbetalingsverplichting. In het eerste jaar moet de voorziening volledig worden terugbetaald, in het tiende jaar nog 10%.

Ad c. De meerwaarde wordt bepaald op de kosten die de gemeente heeft gemaakt, dus op het bedrag van de uitbetaalde tegemoetkoming minus het betaalde eigen aandeel.

Hetgeen de belanghebbende daarnaast zelf heeft bijgedragen, blijft uiteraard buiten beschouwing. Deze systematiek voorkomt, dat er een tijd- en kostenrovende taxatie moet plaatsvinden. Uiteraard kan de belanghebbende aantonen, dat er feitelijk geen sprake is van een meerwaarde, of van een lagere meerwaarde. Als dat reëel is, kan hiermee rekening worden gehouden.

Als de woning ter beschikking komt van een opvolgende bewoner, die gelet op zijn beperkingen baat heeft bij de voorziening, heeft de gemeente daar het voordeel van dat er geen nieuwe voorziening hoeft te worden gefinancierd. Dan kan restitutie achterwege blijven.

Lid 8. Weigeringsgronden

Ad. a.

Onder a. wordt de verhuizing vanuit een adequate naar een inadequate woning genoemd als weigeringsgrond voor woonvoorzieningen. Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden, maar gewoon omdat men daar zin in heeft. Als belanghebbende verhuist vanuit een woning waarin hij geen belemmeringen ondervindt, kan hij geen aanspraak maken op enige vergoeding of voorziening. Hij dient immers vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid rekening te houden met zijn beperkingen en de wijze waarop hiervoor voorzieningen zijn getroffen. Als er in de te verlaten woning geen problemen bij het normale gebruik van de woning werden ervaren, is de verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk de oorzaak van de problemen en is men verhuisd naar een inadequate woning. In dergelijke situaties is er, evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten geen aanspraak op woonvoorzieningen, hetgeen al meermaals door de Centrale Raad van Beroep is bevestigd. Uitzondering in deze bepaling is de zogeheten "belangrijke reden". Daarbij moet gedacht worden aan een verhuizing vanwege samenwoning, huwelijk of het aanvaarden van werk elders.

Ad. b.

Als een persoon met beperkingen verhuist, zal deze, in relatie tot die beperkingen, moeten zoeken naar een zo geschikt mogelijke woning. Het is niet de bedoeling dat men zo maar een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor aanpassingen bij de gemeente indient. Met "verhuizen" wordt hier overigens niet alleen bedoeld op de feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die normaal gesproken voorafgaan aan een verhuizing, zoals het tekenen van een koop-, huur- of erfpachtcontract (lid 1, waarin wordt bepaald dat het gaat om een situatie waarin men in de betreffende woning "zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben").

Lid 9. Uitsluitingen

Een persoonsgebonden budget of een financiële tegemoetkoming voor het treffen van voorzieningen wordt alleen verstrekt als het woonruimten betreft die als zelfstandige woonruimte in het kader van de Wet op de huurtoeslag ook als zodanig aangemerkt worden. Een uitzondering hierop zijn voorzieningen aan vakantiewoningen waarin permanente bewoning volgens gemeentelijke regelgeving is toegestaan. Een andere uitzondering zijn aanpassingen aan woonschepen en binnenschepen; deze kunnen wel aangepast worden, maar komen weinig voor en worden zo nodig apart geregeld in het verstrekkingenbeleid. Verder worden geen woonvoorzieningen verstrekt in gemeenschappelijke ruimten van woongebouwen specifiek bedoeld voor ouderen of gehandicapten. Evenmin worden voorzieningen verstrekt die in dergelijke gebouwen, ook in de wooneenheden, bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen.

Artikel 9. Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften

Lid 1 van artikel 9 beschrijft wat verstaan wordt onder het beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften. Het kunnen beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften betekent dat de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt beschikbaar moet zijn. Hetzelfde geldt voor toiletartikelen en schoonmaakmiddelen. Deze dagelijkse benodigdheden kunnen op vele

manieren in huis komen. Compensatie houdt niet per definitie in dat de aanvrager zelf de boodschappen moet kunnen doen. Er zal in redelijkheid gezocht worden naar een oplossing waarmee het resultaat bereikt wordt. Te denken valt aan een boodschappenservice, waarbij wel opgelet wordt dat de supermarkt qua prijsniveau past bij het bestedingspatroon van de aanvrager.

Het gaat niet alleen om de ingrediënten maar ook om de maaltijden zelf. Compensatie betekent dat de aanvrager beschikt over de verschillende maaltijden door de dag heen. Daarbij dient rekening te worden met medische geïndiceerde diëten en kan rekening worden gehouden met de wensen van de aanvrager. Het te bereiken doel kan behaald worden via een maaltijdservice, via het gebruik maken van gezamenlijke maaltijden of via het – met behulp van een vrijwilliger of anderszins – zelf bereiden van maaltijden. Ook kan het bereiden van maaltijden worden overgenomen.

Lid 2 van artikel 9 stelt welke hulpmiddelen gekozen kunnen worden om dit resultaat te bereiken. Boodschappen kunnen op verschillende manieren gedaan worden. Er kan gebruik gemaakt worden van beschikbare diensten, zoals boodschappenservice. Bij afwezigheid van dergelijke diensten, of indien de kosten van de dienst, zowel wat betreft producten als wat betreft extra bezorgkosten, dat rechtvaardigen, kan gekozen worden voor het inzetten van hulp om de boodschappen te doen. Daarbij zal goedkoopst-compenserend leidraad zijn, zodat het doen van boodschappen niet perse door de aanvrager zelf met hulp hoeft te worden gedaan. Ook hier is het te bereiken resultaat van belang en is de manier waarop daaraan ondergeschikt.

Lid 3 bepaalt dat een bruikbare boodschappenservice of bruikbare maaltijdvoorziening die leidt tot het te bereiken resultaat voorliggend is op eventueel individuele voorzieningen. Om te bepalen of een boodschappenservice of maaltijdvoorziening bruikbaar is, zal gekeken moeten worden naar gezinssamenstelling, kosten en concrete beschikbaarheid. Als een voorliggende voorziening niet beschikbaar is, kan daar uiteraard geen gebruik van worden gemaakt. Daarnaast wordt beoordeeld of en in hoeverre huisgenoten in staat zijn de noodzakelijke boodschappen te doen en maaltijden te verzorgen.

Lid 4 bepaalt dat indien een voorliggende voorziening aanwezig is, waarmee het resultaat bereikt kan worden, er geen ruimte bestaat voor een individuele voorziening.

Artikel 10. Beschikken over schone draagbare en doelmatige kleding

Lid 1.

Gemeenten dienen aanvragers in staat te stellen te beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding en bed- en linnengoed. Dit onderdeel is beperkt tot het verzorgen van kleding en bed- en linnengoed dat iemand in zijn bezit heeft. Wat doelmatige kleding precies is zal per situatie verschillen. Het moge duidelijk zijn dat het gaat om dagelijkse kleding en niet om exceptionele kleding zoals bijvoorbeeld speciale gelegenhedskleding.

Lid 2.

Schone, draagbare en doelmatige kleding en bed- en linnengoed betekent dat er gewassen, gestreken en eventueel gerepareerd moet kunnen worden, alles voor zover de aanvrager daartoe niet in staat is. Het wassen zal veelal gebeuren met de algemeen gebruikelijke wasmachine. Ook het drogen van de was vindt indien mogelijk plaats op moderne wijzen van drogen: de wasdroger. Voor zover het noodzakelijk is kleding te strijken kan dit ook onder te compenseren problemen vallen. Daarbij is weer uitgangspunt wat in de maatschappij algemeen gangbaar is.

Lid 3 en 4.

Als er voorliggende, algemene, collectieve of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn, die tot het te bereiken resultaat kunnen leiden, zal geen ruimte bestaan voor individuele voorzieningen. Ook wordt beoordeeld welke rol huisgenoten kunnen spelen bij het bereiken van het resultaat. Hierbij wordt uiteraard gekeken of er wel sprake is van maatwerk.

Artikel 11. Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren

Lid 1 spreekt over de dagelijkse zorg van kinderen die tot het gezin behoren. Dit kan onder de compensatieplicht behoren als een ouder met beperkingen dat zelf niet kan. Compensatie is dan bedoeld als ondersteuning. Het zal nooit gaan om volledige overname. In die situatie zullen andere oplossingen gezocht moeten worden. Te denken valt aan algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen zoals kinderopvang.

Het ondersteunen bij de opvoeding in een ontregeld gezin valt onder de Wet op de jeugdzorg en intensieve zorg voor gehandicapte kinderen, die de gebruikelijke zorg overstijgt, valt onder de AWBZ.

Lid 2 biedt de mogelijke oplossingen. Het thuis verzorgen van kinderen die tot het gezin behoren zal veelal van kortere duur zijn. De compensatie van het niet zelf verzorgen (en opvoeden) van tot het gezin behorende kinderen zal bij een langere duur opgelost kunnen worden via algemeen gebruikelijke, voorliggende en algemene voorzieningen. Soms zal tijdelijke compensatie van belang zijn om de ouder(s) de gelegenheid te geven een definitieve oplossing te zoeken. Voorliggende voorzieningen spelen dan een grote rol. Te denken valt aan kinderopvang, gastouders, oppasgrootouders enz.

Lid 3 en 4.

Voor tussen- en naschoolse opvang, kinderopvang of andere opvangmogelijkheden die in de individuele situatie van de aanvrager kunnen leiden tot het te bereiken resultaat kunnen het verstrekken van een individuele voorziening onnodig maken. Er zal dus altijd eerst beoordeeld moeten worden of er sprake is van dit soort oplossingsmogelijkheden.

Artikel 12. Zich verplaatsen in en om de woning

Lid 1.

Het te bereiken resultaat betekent dat de aanvrager zich in om en nabij zijn woning moet kunnen verplaatsen. Daarbij dient gedacht te worden aan het verplaatsen in het kader van het wonen, waarbij de woning bij alle verplaatsingen centraal staat. Alle andere verplaatsingen, die verder gaan dan de woning (zoals het gaan posten van een brief, het op bezoek gaan bij een buurman of het maken van een ommetje) horen bij het volgende te bereiken resultaat: zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Bij deze verplaatsingen horen wel de verplaatsing naar een centrale hal in een flat, waar veelal de brievenbussen zijn, of het gebruik van een balkon of het gebruik van de tuin. Wat de tuin betreft moet het mogelijk zijn in die tuin te komen; de inrichting en onderhoud van de tuin is een eigen verantwoordelijkheid.

In de woning moeten de normale woonruimten bereikt kunnen worden. Te denken valt daarbij aan de woonkamer, het slaapvertrek, of mogelijk de slaapvertrekken, het toilet en de douche. Als er een berging is, moet ook de berging bereikt kunnen worden, als belanghebbende deze daadwerkelijk gebruikt.

In principe zullen zolders zonder stahoogte, veelal bereikbaar zonder vaste trap, met bijvoorbeeld een vlizotrap, niet onder de compensatieplicht vallen.

Het doel hierbij is dat men zich in die ruimten zodanig kan verplaatsen en zich daardoor zodanig kan redden dat normaal functioneren mogelijk is. Om dit resultaat te bereiken wordt compensatie geboden in de vorm van hulpmiddelen. Een voorbeeld is een rolstoel voor verplaatsingen door de ruimte. Ook een tillift zou gezien kunnen worden als een dergelijk middel. Doordat een belangrijk deel van de tilliften vanwege aard- en nagelvaste verbinding met het plafond gerekend worden tot de voorzieningen waardoor in een geschikte woning gewoond kan worden, wordt de tillift verder beschouwd als een voorziening die daar onder valt.

De hulpmiddelen die het te bereiken resultaat kunnen bevorderen kunnen nieuw of gebruikt zijn. Het is niet zo dat de compensatieplicht betekent dat iemand een nieuwe voorziening moet ontvangen, de compensatieplicht betekent dat iemand met de verstrekking het te bereiken resultaat moet kunnen bereiken.

Het kunnen verplaatsen in de woning zou kunnen betekenen dat er twee voorzieningen verstrekt worden. Wanneer iemand een transfer kan maken, maar overigens aangewezen is op een rolstoel, zou gekozen kunnen worden voor een stoeltjeslift in combinatie met een rolstoel beneden en een rolstoel boven, waardoor iemand in staat zal zijn om zich in de gehele woning te verplaatsen. In deze situatie kunnen naast een traplift ook andere voorzieningen nodig zijn om de woning rolstoeldoorgankelijk te maken.

Lid 2.

In principe zal een hulpmiddel voor verplaatsing in, om en nabij het huis (onder de Wmo valt in veel gevallen de rolstoel) verstrekt worden als men een dergelijke voorziening voor dagelijks gebruik nodig heeft. Aan een dergelijke noodzaak gaat vaak een periode vooraf waarin gebruik wordt gemaakt van andere hulpmiddelen, (ooit) verstrekt op basis van de Zorgverzekeringswet of AWBZ of zelf aangeschaft. De zogenaamde rolstoel voor incidenteel gebruik valt hier niet onder: deze rolstoel wordt immers niet gebruikt voor verplaatsen in, om en nabij de woning, maar wordt vooral gebruikt als men zich elders moet verplaatsen en dat zonder een rolstoel niet kan, zoals tijdens een uitstapje. Voor dit soort rolstoelen kan gebruik gemaakt worden van speciaal hiervoor beschikbare uitleendepots, of van rolstoelen die op de plaats van bestemming beschikbaar zijn, zoals in pretparken, dierentuinen en dergelijke. Wellicht is het in incidentele situaties noodzakelijk om andere redenen een rolstoel voor incidenteel gebruik te verstrekken (bijvoorbeeld om het resultaat het ontmoeten van medemensen te kunnen bereiken). Het zal hierbij gaan om uitzonderingen: uitgangspunt is dat een rolstoel alleen verstrekt wordt indien die noodzakelijk is voor het verplaatsen in, om en nabij de woning.

Lid 3.

Een rolstoelpool zou kunnen leiden tot een adequate oplossing voor het probleem van het verplaatsen op andere plaatsen dan rond de woning. Daarom zal een rolstoelpool een oplossing kunnen bieden voor diegenen die behoefte hebben aan een oplossing voor incidenteel gebruik waarbij het gebruik niet in en om de woning plaatsvindt. Als daar sprake van kan zijn zal geen individuele voorziening worden verstrekt.

Artikel 13. Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.

Lid 1.

Als het gaat om het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel is het te bereiken resultaat dat de aanvrager zich met een of ander vervoermiddel binnen zijn eigen woonplaats en het direct daaromheen gelegen gebied kan verplaatsen.

Die verplaatsingen moeten passen in het kader van het leven van alledag. Dat zijn alle verplaatsingen die niet te maken hebben met verplaatsingen in het kader van een betaalde baan of het volgen van een opleiding. Heeft men voor dat soort verplaatsingen een aparte voorziening nodig, die verder gaat dan de normale voorziening voor het verplaatsen in het kader van het leven van alledag, dan zal deze voorziening niet onder de compensatieplicht vallen maar vergoed dienen te worden vanuit de voorzieningen ten behoeve van werken: zoals de Wia of via het leerlingenvervoer. .

Bij een op grond van artikel 35 WIA toe te kennen vergoeding voor het leefvervoer zijn de criteria die gelden voor vervoersvoorzieningen in het kader van de Wmo zoveel mogelijk van (overeenkomstige) toepassing. Als een voorliggende voorziening niet (voldoende) compenseert moet de gemeente belanghebbende (aanvullend) compenseren.

Lid 2.

De individuele voorzieningen die verstrekt gaan worden om als resultaat te bereiken dat je je met een of ander vervoermiddel in de woonplaats en directe omgeving kan verplaatsen betreffen een breed scala van verplaatsingen. Uitgesloten zijn verplaatsingen die met een speciaal middel gemaakt moeten worden in verband met betaalde arbeid (en opleiding). Verder zijn ook vakanties en ander verblijf buiten het gebied zoals omschreven met woonplaats en omgeving uitgesloten.

Daarvoor wordt door het Ministerie van VWS Valys beschikbaar gesteld. Valys is aanvullend op de door de Wmo te compenseren voorzieningen en valt buiten de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Valys regelt het vervoer wanneer de pashouder een vervoersbehoefte heeft die verder reikt dan 5 OV-zones vanaf het woonadres van de pashouder of wanneer het vertrekadres is gelegen op een afstand van meer dan 5 OV-zones vanaf het woonadres van de pashouder. De gemeente is verantwoordelijk voor de vervoersbehoefte van de pashouder tot en met vijf OV-zones vanaf diens woonadres of wanneer het vertrekadres is gelegen op een afstand tot en met 5 OV-zones vanaf het woonadres van de pashouder.

Wel gaat het om verplaatsingen nodig voor het doen van boodschappen (zodat ook op deze wijze het resultaat van het kunnen beschikken over de eerste levensbehoeften wordt bereikt), nodig om op bezoek te gaan, nodig om naar artsen, paramedici, specialisten en voor ziekenhuisonderzoek, voor zover het zogenaamde zittend ziekenvervoer daar geen oplossing voor biedt. Dit medisch vervoer betreft vooral situaties waarbij dat vervoer zo frequent is dat het beschikbaar gestelde vervoer bijna geheel aan dit medisch vervoer gebruikt zou worden. In deze situatie kan extra vervoer ter compensatie geboden worden. Ook het vervoer om in de natuur te zijn, al dan niet met familie of vrienden, of het vervoer om een kerk, een sporthal, of een museum te bezoeken valt onder de compensatieplicht.

De omvang van de te bieden compensatie zal over het algemeen liggen tussen 1500 en 2000 kilometer per jaar. Het kan voorkomen dat er een grotere vervoersbehoefte bestaat. Van belang is allereerst vast te stellen of dat een realistische vervoersbehoefte is.

In CRvB 15-02-2012, nrs. 09/4472 WMO heeft de Centrale Raad geoordeeld dat het college geen aanvullende maatregelen hoeft te treffen op het moment dat iemand in staat is in aanvaardbare mate te participeren.

Een uitzondering op de voorwaarde dat de gemeente alleen compensatieplicht heeft voor het verplaatsen in de directe woon- en leefomgeving speelt als er sprake is van dreigende vereenzaming. In dat geval kan het College een voorziening treffen

Lid 3 en 4.

Ook bij de vervoersvoorzieningen kan een scootermobielpool een oplossing bieden voor personen met een beperkte vervoersbehoefte op de korte afstand. Datzelfde geldt voor het zogenaamde vraagafhankelijke vervoer van deur tot deur.

Kan iemand hiermee het resultaat bereiken dan komt hij in aanmerking voor een kortingspas. Om hierbij te komen tot maatwerk zal de vervoersbehoefte van de aanvrager uitgangspunt zijn van de beoordeling welke voorziening nodig is om het te bereiken resultaat te bereiken. Voorliggende voorzieningen kunnen individuele voorzieningen voorkomen.

Artikel 14. De mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

Lid 1.

Het te bereiken resultaat ten aanzien van de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten bestaat uit het kunnen afleggen van gewenste bezoeken en het deelnemen aan gewenste activiteiten. Daarbij kan gedacht worden aan familiebezoek, aan het bezoeken van bijeenkomsten of het bezoeken van kerkdiensten, het deelnemen aan het verenigingsleven, maar ook het volgen van cursussen om de vrije tijd op een aangename wijze te kunnen invullen. Voorwaarden hiervoor zijn bijvoorbeeld het zich kunnen verplaatsen naar deze bestemmingen. Daarvoor zal artikel 13 over het algemeen een voldoende oplossing kunnen bieden. Ook hier geldt dat een uitzondering kan worden gemaakt voor bovenregionale contacten als er sprake is van dreigende vereenzaming op het moment dat belanghebbende deze contacten niet kan bezoeken.

Verder valt onder dit resultaat het ontmoeten van medemensen door middel van sportactiviteiten.

Lid 2.

Als vervoer voldoende in staat stelt aan activiteiten deel te nemen kan via artikel 13 het vervoersprobleem opgelost worden.

Lid 3 en 4.

Als sprake is van voorliggende voorzieningen, die het probleem op kunnen lossen, zal er geen ruimte meer zijn voor individuele voorzieningen.

HOOFDSTUK 6. VERSTREKKING IN NATURA, ALS PERSOONSgebonden BUDGET EN ALS FINANCIËLE TEGEMOETKOMING

PARAGRAAF 1. VERSTREKKING VAN VOORZIENINGEN

Artikel 15. Mogelijke verstrekkingwijzen

In dit artikel wordt allereerst behandeld in welke vormen voorzieningen verstrekt kunnen worden. De mogelijkheden voorziening in natura of een persoonsgebonden budget zijn voorgeschreven in artikel 6 Wmo. De financiële tegemoetkomingen kunnen niet ontbreken omdat artikel 7 lid 2 Wmo spreekt over een “financiële tegemoetkoming voor een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan de woonruimte”.

PARAGRAAF 2. VERSTREKKING IN NATURA

Artikel 16. Inhoud beschikking

Dit artikel bepaalt in lid 1 welke aspecten bij het verstrekken van een voorziening in natura in de beschikking vastgelegd moeten worden.

Het gaat er daarbij uiteraard allereerst om welke voorziening(en) aan de orde zijn. Dit uiteraard in relatie tot de te bereiken resultaten. Vervolgens wordt aangegeven wat de duur van de voorziening is: voor hoe lang wordt iets toegekend of hoe lang moet men in principe de bepaalde voorziening kunnen gebruiken om het resultaat te bereiken. Vervolgens is van belang te vermelden op welke wijze de voorziening in natura verstrekt wordt. Als er sprake is van een overeenkomst wordt deze overeenkomst vermeld. De voorwaarden die gelden worden in de beschikking genoemd.

Ook andere aspecten, speciaal aspecten die voor deze ene verstrekking gelden, dienen in de beschikking opgenomen te worden.

Lid 2 geeft aan dat een eigen bijdrage gevraagd wordt en dit in de beschikking komt te staan. Dit betreft alleen het gegeven dat een eigen bijdrage gevraagd wordt. Hoe hoog de eigen bijdrage is zal door het CAK bepaald worden en door het CAK bij afzonderlijke beschikking worden opgelegd.

PARAGRAAF 3. VERSTREKKING ALS PERSOONSgebonden BUDGET

Artikel 17. Overwegende bezwaren

Artikel 17 bepaalt dat die situaties waarin geen persoonsgebonden budget verstrekt wordt, ook al is dat aangevraagd, omdat zij vallen onder de formulering van artikel 6 Wmo: “overwegende bezwaren” door het college opgenomen moeten worden in het Gemeentelijk besluit maatschappelijke ondersteuning. Dit omdat het aantal situaties nog zeer beperkt is maar in de loop der jaren meer situaties zullen ontstaan waarin tegen het verstrekken van een pgb overwegende bezwaren bestaan.. Dit kan zijn als vast staat dat belanghebbende niet in staat is de gelden te beheren. Ook kan dit een situatie zijn waarin het gaat om zeer kortdurende hulp bij het huishouden en het verstrekken van een persoonsgebonden budget niet praktisch uitvoerbaar is. Ook het collectief vraagafhankelijk vervoer kan als het systeem in gevaar komt als vrijheid tot keuze van een persoonsgebonden budget zou leiden tot leegloop een argument zijn geen keuzevrijheid te bieden. Dit moet onderbouwd kunnen worden en uitzonderingen moeten mogelijk zijn. Zie ook CRvB 12012010 BL4037.

Artikel 18. Inhoud beschikking

Lid 1 van artikel 18 bepaalt wat er bij het verstrekken van een persoonsgebonden budget vastgelegd moet worden in de beschikking. Het gaat daarbij allereerst om de formulering van het te bereiken resultaat zodat helder is waarvoor het persoonsgebonden budget gebruikt moet worden. Dat kan beperkt zijn, zoals het bezoeken van familie, vrienden en kennissen en het doen van boodschappen met een scootermobiel, maar ook een meer algemeen geformuleerd resultaat, zoals het maken van alle noodzakelijke verplaatsingen in de naaste woon- en leefomgeving.

Als er een programma van eisen wordt verstrekt (waar is het geld voor bedoeld, aan welke eisen moet voldaan zijn) wordt dat ook in de beschikking vastgelegd onder bijvoeging van het program van eisen.

Vervolgens kan in de beschikking worden vastgelegd wat de omvang van het persoonsgebonden budget is, welk bedrag men ontvangt, met veraanmelding hoe dat bedrag tot stand is gekomen en hoe het bedrag wordt betaald. Ook de voorwaarden staan in de beschikking Tot slot moet voor wat betreft de verantwoording ook in de beschikking worden vastgelegd wat van degene tot wie de beschikking is gericht in dit opzicht wordt verwacht.

Lid 2 van dit artikel bepaalt dat bij het heffen van een eigen bijdrage dit in de beschikking vermeld moet worden, waarbij meegenomen kan worden dat het CAK de hoogte van de eigen bijdrage vaststelt en per beschikking op zal leggen.

Artikel 19. Hoogte van het persoonsgebonden budget

Lid 1

De hoogte van het persoonsgebonden budget wordt vastgesteld op de tegenwaarde van de goedkoopst compeserende voorziening in natura.

Lid 2

Als belanghebbende in aanmerking komt voor een persoonsgebonden budget om daarmee het resultaat uit paragraaf 7, 9,10 en/of 11 te bereiken heeft hij de keuze of hij hiermee een professional inhuurt of iemand uit eigen kring. Als hij een professional inhuurt wordt het persoonsgebonden budget vastgesteld op 70 % van het geldende tarief voor zorg in natura. In de praktijk komt het vaak voor dat belanghebbende er voor kiest om juist een bekende in te huren die niet als professional werkzaam is in de zorg.

PARAGRAAF 4. VERSTREKKING VAN EEN FINANCIËLE TEGEMOETKOMING

Artikel 20. Inhoud beschikking

Lid 1 bepaalt ten aanzien van de financiële tegemoetkoming wat in de beschikking vermeld wordt. Het gaat hier allereerst om de veraanmelding van het te bereiken resultaat waarvoor de financiële tegemoetkoming gebruikt dient te worden. Daarnaast moet vermeld worden voor welke duur, voor welke periode de financiële tegemoetkoming verstrekt wordt en tenslotte dient hier vermeld te worden of er een overeenkomst van toepassing is op deze verstrekking. Uiteraard moet ook de hoogte van de financiële tegemoetkoming vermeld worden. Ook de geldende voorwaarden worden genoemd.

Lid 2.

Bij het verstrekken van een financiële tegemoetkoming bestaat de mogelijkheid een eigen aandeel te vragen. Indien dit van toepassing is dient dit in de beschikking vermeld te worden.

Lid 3.

PARAGRAAF 5. EIGEN BIJDRAGE EN EIGEN AANDEEL

Lid 1. Eigen bijdragen of eigen aandeel.

Artikel 15 van de wet biedt de mogelijkheid bij verstrekking van voorzieningen in natura of een persoonsgebonden budget eigen bijdragen te vragen. Artikel 19 van de wet biedt de mogelijkheid de hoogte van financiële tegemoetkomingen af te stemmen op het inkomen en vermogen van degene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend: het zogeheten eigen aandeel. In deze paragraaf stelt de raad vast van deze mogelijkheid gebruik te maken; volgens artikel 15 lid 1 van de wet moet zulks in de verordening staan. De mogelijkheid tot het opleggen van een eigen bijdrage, c.q. het bepalen van de hoogte van het eigen aandeel, wordt begrensd door een Algemene Maatregel van Bestuur. Naar aanleiding van een laat initiatief van de Tweede Kamer is daarin bepaald dat er voor rolstoelen geen eigen bijdrage kan worden gevraagd; vandaar de verwijzing naar artikel 30.

Lid 2. Hoogte van de eigen bijdrage of eigen aandeel.

Hoofdstuk IV van de desbetreffende Algemene Maatregel van Bestuur (Besluit van 2 oktober 2006) handelt over eigen bijdragen en het eigen aandeel bij financiële tegemoetkomingen. In artikel 4.1 van de AMvB wordt onder a, b, c en d aangegeven welke bedragen de minister als maximum laat gelden voor welke groepen. Bij deze bedragen wordt aangesloten.

Indien via een aanpassing van de AMvB de bedragen/percentages worden gewijzigd, wijzigen de bedragen/percentages die de gemeente hanteert tegelijkertijd ook, zonder dat daarvoor afzonderlijke besluitvorming nodig is.

Lid 3. De duur en het maximum van de eigen bijdrage en eigen aandeel.

a. Artikel 4.1. lid 3 van de AMvB bepaalt dat bij voorzieningen die in eigendom worden verstrekt gedurende maximaal 3 kalenderjaren een eigen bijdrage in rekening wordt gebracht. De betaalde eigen bijdrage mag niet meer zijn dan de kosten die de gemeente draagt voor de voorziening

b. Voor een voorziening in de vorm van dienstverlening geldt een eigen bijdrage zolang de dienstverlening wordt afgenomen. De eigen bijdrage per periode kan niet meer bedragen dan de kosten die de gemeente in de betreffende periode maakt

c. Voor roerende zaken die de gemeente huurt en aan belanghebbende ter beschikking stelt, is belanghebbende een eigen bijdrage verschuldigd zolang de gemeente deze ten behoeve van hem huurt. De eigen bijdrage per periode kan uiteraard niet meer bedragen dan de huurprijs die de gemeente verschuldigd is aan de leverancier. Als het gaat om voorzieningen die de gemeente heeft aangeschaft en aan belanghebbende ter beschikking stelt wordt gedurende de economische afschrijvingstermijn van de voorziening een eigen bijdrage in rekening gebracht. Uiteindelijk zal de eigen bijdrage niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente heeft gemaakt.

Voor het gebruik van het collectief vervoer betaalt belanghebbende eveneens een eigen bijdrage zolang hij gebruik maakt van de kortingspas voor het collectief vervoer. De eigen bijdrage kan niet meer bedragen dan de kosten die ten laste van de gemeente komen.

HOOFDSTUK 7. PROCEDURELE BEPALINGEN ROND ONDERZOEK, ADVIES EN BESLUITVORMING, INTREKKING EN TERUGVORDERING

Artikel 22. Beslistermijn.

De Algemene wet bestuursrecht regelt dat, als bij wettelijk voorschrift niet anders is bepaald, een besluit genomen dient te worden binnen een redelijke termijn. Die redelijke termijn is 8 weken. De Wmo bepaalt niets over beslistermijnen. Het college heeft de mogelijkheid om afwijkende termijnen vast te stellen. Hoewel het van belang is zo min mogelijk afwijkende termijnen te hanteren, immers, de doorzichtigheid van de termijnen komt daardoor wellicht in het geding, is het logisch voor enkele onderdelen wel een langere termijn vast te stellen. Dit geldt met name voor bouwkundige woonvoorzieningen. Zeker als daar een offerte voor moet worden aangevraagd, zal daarmee de nodige tijd gemoeid zijn, zodat de termijn van acht weken niet haalbaar is. Om dat helder te hebben is het wenselijk deze termijn in de verordening op te nemen. Dit is gebeurd ten aanzien van de verschillende te bereiken resultaten.

Artikel 23. Beperkingen in de toekenning

Er geldt een aantal beperkingen bij het verstrekken van voorzieningen.

Lid 1 onder a bepaalt dat het noodzakelijk is dat een voorziening langdurig noodzakelijk is. Op deze regel bestaat een duidelijke uitzondering: hulp bij het huishouden na een ziekte of ziekenhuisopname. Als deze kortdurende hulp bij het huishouden binnen een gemeente niet geleverd kan worden als algemene voorziening, waardoor geen individuele voorziening meer nodig zal zijn, zal deze hulp als individuele voorziening verstrekt moeten worden. Deze uitzondering dient dan in de verordening te worden opgenomen.

Wat langdurig noodzakelijk is hangt geheel af van de situatie, maar ook een te bereiken resultaat voor een belanghebbende die terminaal is dient gerekend te worden tot langdurig noodzakelijk. De voorziening zal immers iemand gehele verdere leven noodzakelijk zijn.

Het verlenen van woonvoorzieningen, als er sprake is van verblijf in een hotel/pension, trekkerswoonwagons, klooster, een tweede woning, vakantiewoning, recreatiewoning of kamerverhuur leidt in principe niet tot het langdurig bereiken van het gewenste resultaat.

Lid 1 onder b bepaalt dat de voorziening als de goedkoopst-compenserende voorziening aangemerkt moet kunnen worden. Het gaat daarbij op de eerste plaats om een voorziening die compenserend is voor de ondervonden problemen, zodat het te bereiken doel daadwerkelijk bereikt kan worden. Maar wanneer dan meerdere voorzieningen compenserend blijken te zijn mag volstaan worden met de goedkoopste voorziening.

Lid 1 onder c bepaalt dat een voorziening als een aanpassing van een auto of een rolstoel, of een bouwkundige aanpassing, rendabel dient te zijn. Het is niet zinvol om zo goed als afgeschreven zaken tegen grote kosten op te lappen.

Lid 2 bepaalt onder a dat geen voorziening wordt toegekend indien de voorziening of te maken kosten als algemeen gebruikelijk beschouwd dient te worden voor een persoon als de aanvrager.

Lid 2 onder b bepaalt dat er compensatieplicht bestaat ten opzichte van inwoners van de gemeente. In de wet is, in tegenstelling tot de situatie bij de Wet voorzieningen gehandicapten, geen specifieke bepaling opgenomen waaruit blijkt dat de compensatieplicht zich beperkt tot in de gemeente woonachtige personen, hoewel artikel 11 van de wet (in het kader van de inspraak) spreekt over ingezetenen. Artikel lid 2 onder b is opgenomen om te voorkomen dat er aanvragen binnenkomen bij gemeente Ede hoewel de aanvrager hier niet woonachtig is.

Verder wordt geen voorziening toegekend als niet meer is na te gaan of de voorziening noodzakelijk was en of wel sprake was van een goedkoopst compenserende voorziening. Is de voorziening te duur geweest dan kan de gemeente volstaan met het vergoeden van een lager bedrag conform de goedkoopst-compenserende voorziening. Dit wordt geregeld onder lid 2 onder c.

Onder d. wordt in dit artikel aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de aanvrager verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan (bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid). Weigering is niet aan de orde indien de aanvrager geen schuld treft en indien er sprake is van gewijzigde omstandigheden bij de aanvrager. Indien een ander aansprakelijk is voor het verloren gaan, dient bekeken te worden of het mogelijk is deze derde door de aanvrager hiervoor aansprakelijk te doen stellen om zodoende de kosten te kunnen verhalen. Indien in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien bijvoorbeeld bij brand blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren voorzieningen en vragen zij na het optreden van een beperking overeenkomstige voorzieningen aan, die in hun situatie kunnen leiden tot de conclusie dat het optreden van beperkingen geen meerkosten met zich meebrengt. Daarvoor is deze onder e. genoemde bepaling bedoeld.

Als belanghebbende door zijn keuzes zijn beperkingen in zijn zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie vergroot of zal vergroten, hoeft het college niet te compenseren. Een voorbeeld hiervan is dat iemand zijn badkamer verbouwt maar er geen rekening meehoudt dat hij steeds meer rolstoelafhankelijk wordt. Of iemand koopt een huis maar houdt hierbij geen rekening met zijn beperkingen of te verwachten beperkingen

Bij de bepaling onder g gaat het om de situatie dat iemand een eerder toegekend persoonsgebonden budget of financiële tegemoetkoming heeft besteed op een wijze die niet voldeed aan de gestelde eisen. Een voorbeeld hiervan is dat iemand een voorziening heeft aangeschaft die de beperkingen van de belanghebbende juist verergert in plaats van compenseert.

Artikel 24. Advisering

Lid 1.

Het kan noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de noodzaak te compensatie een beroep te doen op een (medisch) adviseur. Als daar aanleiding voor is biedt artikel 24 daartoe de mogelijkheid. Geregeld is dat het college twee mogelijkheden heeft: het college kan allereerst iemand oproepen op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen en daar die vragen te beantwoorden die nodig zijn om tot een zorgvuldig besluit te komen.

De tweede mogelijkheid is uitgebreider: deze biedt ook de gelegenheid tot onderzoek, bijvoorbeeld door een arts. Bij de advisering zal de ICF terminologie gebruikt worden met het oog op de consistentie van onderzoek en beoordeling.

Het zal duidelijk zijn dat er van deze mogelijkheden alleen maar gebruik kan worden gemaakt als dit noodzakelijk is, dat wil zeggen als zonder dit onderzoek een zorgvuldige besluitvorming niet mogelijk is.

In principe mag van de aanvrager verwacht worden mee te werken. Is de aanvrager niet bereid tot medewerking, dan zal het college moeten beoordelen of zonder deze medewerking een zorgvuldig besluit te nemen is. Is dat niet mogelijk dan zal het college de aanvraag buiten behandeling kunnen stellen. Is wel een zorgvuldig besluit mogelijk dan zal dat besluit genomen moeten worden.

Uiteraard zal er een medisch advies moeten zijn bij een afwijzing op medische gronden. En er kunnen zich situaties voordoen dat er anderszins behoefte bestaat aan een medisch advies.

Lid 2

De bepaling in lid 2 spreekt voor zich; het is duidelijk dat gegevens inzake de medische toestand, het inkomen, de woonsituatie en allerlei andere gegevens noodzakelijk kunnen zijn om eenaanvraag te kunnen beoordelen. Uiteraard moet er niet meer worden opgevraagd dan noodzakelijk is voor het nemen van een besluit op de aanvraag, zie hieromtrent ook artikel 4:3 Algemene wet bestuursrecht. Weigert de aanvrager echter de voor het nemen van het besluit noodzakelijke gegevens te verstrekken, dan rest het college niets anders dan de aanvraag volgens de procedure van artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht buiten behandeling te laten.

Ten aanzien van het omgaan met de – vaak privacygevoelige – gegevens moet de gemeente rekening houden met de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

De Wmo kent geen identificatieplicht in de zin van de Wet op de Identificatieplicht. In lid 2 wordt daarom bepaald dat degene die een voorziening aanvraagt in het kader van deze verordening desgevraagd een geldig identiteitsbewijs moet overleggen als bedoeld in artikel 1 eerste lid onder 1 tot en met 3 van de Wet op de identificatieplicht. Een rijbewijs valt hier niet onder omdat hierop geen nationaliteit staat vermeld, terwijl de nationaliteit, gelet op het bepaalde in artikel 8 van de Wmo, wel van belang is voor de aanvraag om een voorziening. Dit vereiste wordt zo toegepast dat het overleggen van een identiteitsbewijs slechts verplicht is wanneer dit voor de beoordeling van de aanvraag redelijkerwijs nodig is.

Artikel 25. Wijziging situatie

Dit artikel voorziet erin dat bij een gewijzigde situatie de plicht bestaat het college hiervan op de hoogte te stellen als men kan vermoeden dat dit invloed kan hebben op de verstrekte voorziening. Zo zal bij overlijden de voorziening stopgezet kunnen worden en dienen de erven dit zo snel mogelijk te melden. Uiteraard kan de gemeente in deze situatie ook via het GBA kennis hebben van deze gewijzigde omstandigheid.

Maar andere omstandigheden zijn minder gemakkelijk kenbaar door de gemeente. In die situatie kan men op basis van dit artikel verwachten dat wijzigingen worden doorgegeven. Het kan overigens geen kwaad deze bepaling in de beschikking te herhalen, hetgeen de kans dat er kennis van genomen wordt aanzienlijk vergroot.

Artikel 26. Intrekking

Een besluit, genomen op basis van deze verordening, kan in bepaalde omstandigheden geheel of gedeeltelijk ingetrokken worden.

Dit zal gebeuren als bij de toekenning voorwaarden gesteld zijn en daar op enig moment niet of niet meer aan is voldaan. In die situatie bestaat ook de mogelijkheid tot terugvordering, indien de voorziening zich daartoe leent. Dat is in artikel 26 geregeld.

Een voorbeeld hiervan is dat belanghebbende een voorziening niet adequaat gebruikt of een voorziening heeft aangeschaft die niet adequaat is.

Ook kan intrekking van een voorziening in natura aan de orde zijn wanneer de aanvrager in gebreke blijft zijn eigen bijdrage binnen de gestelde termijn en na aanmaning te voldoen. Dat is immers een van de voorwaarden waaronder de voorziening is verstrekt. Hetzelfde geldt als belanghebbende niet aanschafkosten van de kaart voor het collectief vervoer betaalt..

Ook de situatie dat beslist is op onjuist verstrekte gegevens biedt de mogelijkheid een genomen beschikking geheel of ten dele in te trekken. Ook in deze situatie kan terugvordering een mogelijkheid zijn.

Een beslissing wordt genomen met de bedoeling dat men daar een voorziening mee treft. Als binnen 6 maanden na het nemen van de beslissing de voorziening nog niet is getroffen, is er ook de mogelijkheid een beslissing geheel of ten dele in te trekken.

Artikel 27. Terugvordering

Indien een besluit is ingetrokken (en ook alleen maar in die situatie) kan eventueel tot terugvordering worden overgegaan. Voorwaarde is dat het recht op de voorziening is ingetrokken. Een voorziening in natura, een financiële tegemoetkoming of een pgb kan worden teruggevorderd. Hierbij geldt een privaatrechtelijke procedure.

Terugvordering van een voorziening die bestaat uit een natura-verstrekking kan ook als later blijkt dat de verstrekking onterecht is geweest doordat er onjuiste gegevens zijn verstrekt.

HOOFDSTUK 8. SLOTBEPALINGEN

Artikel 28. Hardheidsclausule

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid terzake niet aangepast zou moeten worden.

Artikel 29. Evaluatie

De wet vereist evaluatie. Dit artikel biedt de mogelijkheid deze evaluatie in de tijd vast te leggen.

Artikel 30. Overgangsrecht

Een eigen bijdrage voor het gebruik van het collectief vervoer met kortingspas zal op zijn vroegst ingaan op 1 april 2013. Dit geldt voor de huidige en nieuwe gebruikers.

Voor zover de bepalingen in deze verordening van invloed zijn op de hoogte van een reeds toegekende PGB, zal deze per 1 april 2013 worden aangepast. Bij alle nieuwe aanvragen, waarbij een PGB wordt toegekend is deze verordening van toepassing.

Artikel 31. Inwerkingtreding

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze verordening. De Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Ede 2010 wordt met ingang van 1 januari 2013 ingetrokken.

Artikel 32. Citeertitel

Dit artikel regelt tenslotte hoe deze verordening geciteerd kan worden.